РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2020/1205 НА КОМИСИЯТА

от 6 август 2020 година

относно нотифицираните от Словашката република съгласно член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз национални разпоредби по отношение на съдържанието на кадмий във фосфатните торове

(нотифицирано под номер C(2020) 5285)

(само текстът на словашки език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114, параграф 6 от него,

като има предвид, че:

1. ФАКТИ И ПРОЦЕДУРА

(1) На 9 август 2019 г. Словашката република уведоми Комисията, въз основа на член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), за своето намерение да запази националните си разпоредби относно съдържанието на кадмий във фосфатните торове чрез дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета ([1]).

1.1. Законодателство на Съюза

1.1.1. *Член 114, параграф 4 и параграф 6 от ДФЕС*

(2) Член 114, параграф 4 и параграф 6 от ДФЕС гласят следното:

„4. Ако след приемане от Европейския парламент и Съвета, от Съвета или от Комисията, на мярка за хармонизиране, една държава членка счете за необходимо да запази националните си разпоредби на основание значими нужди, посочени в член 36 или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, тя уведомява Комисията за тях и посочва основанията за тяхното запазване.

[…]

6. В срок от шест месеца след уведомяванията, посочени в параграфи 4 […], Комисията одобрява или отхвърля въпросните национални разпоредби, след като установи дали те представляват или не представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между държавите членки, и дали препятстват или не препятстват функционирането на вътрешния пазар.

При липса на решение на Комисията в този срок националните разпоредби, посочени в параграфи 4 […], се считат за одобрени.

Когато това е оправдано поради сложността на въпроса и при липса на опасност за човешкото здраве, Комисията може да уведоми заинтересованата държава членка, че срокът, посочен в настоящия параграф, може да бъде продължен за нов период от шест месеца.“

([1]) Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукти за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) № 1069/2009 и (ЕО) № 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2003/2003 (ОВ L 170, 25.6.2019 г., стр. 1).

1.2. **Правила за хармонизиране в областта на продуктите за наторяване**

1.2.1. *Регламент (ЕО) № 2003/2003*

(3) Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) се прилага за продукти, пуснати на пазара като торове с обозначение „ЕО тор“. Тор от видовете, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003, който отговаря на посочените в същия регламент условия, може да бъде обозначен като „ЕО тор“ и неговото свободно движение на вътрешния пазар е разрешено.

(4) В приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003 е даден изчерпателен списък на видовете торове, обхванати от правилата за хармонизиране. За всеки вид тор има специфични изисквания, например относно съдържанието на хранителни елементи, разтворимостта на хранителните елементи или методите за преработка.

(5) Регламент (ЕО) № 2003/2003 се прилага главно по отношение на неорганичните торове. Някои от обхванатите торове имат съдържание на фосфор 5 % или повече (в масови единици) еквивалент на фосфорен пентаоксид (P_2O_5).

(6) Принципът на свободното движение на ЕО торове на вътрешния пазар е определен в член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, където се посочва, че държавите членки няма да забраняват, ограничават или възпрепятстват пускането на пазара на торове, маркирани като „ЕО тор“, които отговарят на разпоредбите на този регламент, на основание на състав, идентификация, етикетиране и пакетиране и други разпоредби, съдържащи се в регламента.

(7) В Регламент (ЕО) № 2003/2003 не са определени пределно допустими стойности за съдържанието на замърсители в ЕО торовете. Поради това, с няколко изключения, основани на решения на Комисията за прилагане на съответните разпоредби на ДФЕС ([3]), свободното движение на ЕО торове със съдържание на фосфор поне 5 % P_2O_5 в рамките на вътрешния пазар е разрешено независимо от съдържанието на кадмий в тях.

(8) Независимо от това намерението на Комисията да се заеме с проблема относно неумишленото съдържание на кадмий в минералните торове беше оповестено още в съображение 15 от Регламент (ЕО) № 2003/2003. Според това съображение „Торовете могат да бъдат замърсени с вещества, които могат потенциално да представляват заплаха за здравето на човека и животните и за околната среда. В допълнение към становището на Научния комитет по токсичността, екотоксичността и околната среда (SCTEE), Комисията възнамерява да се заеме с проблема на неумишлено съдържание на кадмий в минерални торове и, когато е целесъобразно, ще изготви предложение за регламент, който тя възнамерява да представи на Европейския парламент и на Съвета. Когато е целесъобразно, подобен преглед ще бъде предприет за други замърсители“.

1.2.2. *Регламент (ЕС) 2019/1009*

(9) В Регламент (ЕС) 2019/1009 са определени правила за хармонизиране за „ЕС продукти за наторяване“. Той отменя Регламент (ЕО) № 2003/2003, считано от 16 юли 2022 г.

(10) ЕС продуктите за наторяване са продукти за наторяване, които носят маркировката „CE“ към момента на предоставянето им на пазара. Всеки ЕС продукт за наторяване трябва да отговаря на изискванията, предвидени в Регламент (ЕС) 2019/1009 за съответната продуктова функционална категория („ПФК“) и категория или категории съставни материали, и да е етикетиран в съответствие с изискванията за етикетиране, установени в същия регламент. Съществуват седем ПФК за ЕС продуктите за наторяване, като една от тях обхваща торовете.

(11) В Регламент (ЕС) 2019/1009 подходът към неорганичните торове е по-общ отколкото в приложение I към Регламент (ЕО) № 2003/2003, като се прилагат някои общи изисквания относно тяхното качество и безопасност. В допълнение Регламент (ЕС) 2019/1009 се прилага по отношение на органични и органо-минерални торове, които са извън материалния обхват на Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(12) С Регламент (ЕС) 2019/1009 на равнището на Съюза се въвежда понятието „фосфатни торове“ за или неорганични торове с макроелементи със съдържание на фосфор най-малко 5 % P_2O_5.

([2]) Регламент (ЕО) № 2003/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година относно торовете (ОВ L 304, 21.11.2003 г., стр. 1).

([3]) Вж. решения на Комисията от 3 януари 2006 г.: 2006/347/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 19); 2006/348/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 25) и 2006/349/ЕО относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС по отношение на максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 31).

(13) В Регламент (ЕС) 2019/1009 за първи път се определят на равнището на Съюза пределно допустими стойности за замърсители в ЕС продуктите за наторяване. Въз основа на точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) „Органо-минерален тор“ и точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) „Неорганичен тор с макроелементи“, от приложение I към посочения регламент съдържанието на кадмий във фосфатните торове не трябва да надвишава пределно допустимата стойност от 60 mg/kg P_2O_5.

(14) В член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1009 е залегнал принципът на свободно движение, съгласно който държавите членки не трябва да възпрепятстват, поради причини, свързани със състава, етикетирането или други аспекти, уредени от този регламент, предоставянето на пазара на ЕС продукти за наторяване, които са в съответствие с регламента. Съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009 обаче държава членка, която към 14 юли 2019 г. се ползва от дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003 във връзка със съдържанието на кадмий в торовете, предоставена в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС, може да продължи да прилага националните пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове до момента, в който на равнището на Съюза започнат да се прилагат хармонизирани пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове, които са равни на или по-ниски от пределно допустимите стойности на национално равнище.

(15) Освен това Комисията има задължението до 16 юли 2026 г. да направи преглед на пределно допустимите стойности за съдържанието на кадмий във фосфатните торове, с цел оценка на осъществимостта на намаляването на тези пределно допустими стойности до подходящи по-ниски стойности. Комисията трябва да вземе под внимание факторите на околната среда, по-специално в контекста на почвени и климатични условия, здравни фактори, както и социално-икономически фактори, включително съображения, свързани със сигурността на доставките.

1.2.3. *Незадължителен режим*

(16) Пазарът на ЕС за продукти за наторяване е хармонизиран само отчасти.

(17) Регламент (ЕО) 2003/2003 има за цел да се осигури свободното движение на ЕО торове на вътрешния пазар. Той обаче не засяга „националните торове“, пускани на пазара на държавите членки в съответствие с тяхното съответно национално законодателство. Производителите могат да избират дали да предлагат даден тор на пазара като „ЕО тор“ или като „национален тор“.

(18) С Регламент (ЕС) 2019/1009 незадължителният режим се запазва без промяна. Така с регламента се осигурява свободното движение на ЕС продукти за наторяване в рамките на вътрешния пазар, а пускането на пазара на национални продукти за наторяване остава разрешено. Изборът все така зависи от производителя.

(19) Въз основа на двата регламента — Регламент (ЕО) № 2003/2003 и Регламент (ЕС) 2019/1009 — държавите членки не трябва да възпрепятстват предоставянето на пазара на съответстващи на изискванията ЕО торове и съответно ЕС продукти за наторяване поради причини, свързани *inter alia* със съдържанието на кадмий.

(20) Държавите членки обаче може да запазят или да въведат по своя преценка пределно допустими стойности за замърсители в национални продукти за наторяване. Всяка държава членка е повече или по-малко загрижена относно натрупването на кадмий, който представлява заплаха за дългосрочната устойчивост на растениевъдството. Повечето държави членки вече са въвели правила за ограничаване на съдържанието на кадмий в националните продукти за наторяване с цел да намалят емисиите на кадмий в околната среда, а оттам и експозицията на хората на кадмий. Настоящото решение не засяга този вид правила.

(21) Така правилата на Съюза за хармонизиране съществуват успоредно с националните разпоредби, приложими към продуктите за наторяване.

1.3. **Нотифицирани национални разпоредби**

(22) Националните разпоредби, нотифицирани от Словашката република по отношение на пределно допустимите стойности на кадмий във фосфатните торове („нотифицираните национални разпоредби“) се съдържат в Постановление № 577/2005 на словашкото министерство на земеделието за определяне на видовете торове, състава, опаковането и етикетирането на торовете, аналитичните методи за проверка на торовете, рисковите елементи и техните пределно допустими стойности за отделните групи торове, разрешените отклонения и ограниченията за селскостопанските торове за целите на Закон № 136/2000 относно торовете и Закон № 220/2004 за опазването и използването на земеделската земя.

(23) В точка 1 от приложение 3 към Постановление № 577/2005 се определя пределно допустима стойност за кадмий от 20 mg/kg P_2O_5. Тази пределно допустима стойност се прилага за три категории торове: фосфатни торове, смесени торове и торове, съдържащи микроелементи, независимо от съдържанието им на P_2O_5. Пределно допустимата стойност не се прилага за ЕО торове, обхванати от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(24) В уведомлението си и в предоставената на Комисията допълнителна информация Словашката република пояснява, че уведомлението обхваща само фосфатните торове, обхванати от Регламент (ЕС) 2019/1009 и предоставяни на нейния пазар. Тези торове са посочени в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и в точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в част II от приложение I към въпросния регламент, които се прилагат за неорганични и органо-минерални торове с общо съдържание на фосфор, по-голямо или равно на 5 % (в масови единици) еквивалент на фосфорен пентаоксид (P_2O_5).

(25) Освен това Словашката република потвърди, че не кандидатства за други дерогации във връзка с пускането на пазара на продукти за наторяване по смисъла на Регламент (ЕС) 2019/1009.

1.4. **Процедура**

(26) По време на приемането на Регламент (ЕС) 2019/1009 Словашката република, Унгария и Чешката република подписаха политическа декларация, в която изразиха съжалението си по отношение на ниската степен на амбициозност на окончателния компромис за пределно допустимата стойност на кадмий във фосфатните торове и вече оповестиха подкрепата си за национални дерогации въз основа на член 114, параграф 4 от ДФЕС.

(27) С писмо от 9 август 2019 г. Словашката република уведоми Комисията за намерението си да запази националните разпоредби относно съдържанието на кадмий във фосфатните торове, което представлява дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009. Съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС, във връзка с член 36 от ДФЕС представената от Словашката република обосновка е на основание значими нужди, свързани със защитата на човешкото здраве и защитата на околната среда.

(28) С писмо от 29 август 2019 г. Комисията потвърди получаването на уведомлението и информира властите на Словакия, че шестмесечният срок за неговото разглеждане съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС приключва на 10 февруари 2020 г.

(29) В подкрепа на своята нотификация на основание член 114, параграф 4 от ДФЕС словашките органи изпратиха допълнителна информация на Комисията с писмо от 27 септември 2019 г. В нея са дадени някои пояснения по отношение на материалния обхват на нотифицираните национални разпоредби, които Словашката република се стреми да запази, както и подробни данни относно пазара на торове в Словакия.

(30) Освен тази допълнителна информация Словашката република предостави с писмо от 8 ноември 2019 г. проучване, извършено от френската агенция ANSES по отношение на експозицията на кадмий, в което се предлагат токсикологични референтни стойности (TRV) при поглъщане, еталонни стойности за безопасни концентрации в тялото (например в кръвта и урината) и пределно допустими стойности за кадмий в продукти за наторяване и поддръжка на растенията, за да се контролира замърсяването на земеделските почви и замърсяването на реколтата ([4]).

(31) Впоследствие Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* ([5]) известие относно уведомлението, за да информира заинтересованите страни за националните разпоредби на Словашката република и за основанията, посочени в подкрепа на искането. Освен това с писмо от 19 ноември 2019 г. Комисията информира останалите държави членки за уведомлението и им даде възможност да представят коментари по него в рамките на 30 дни.

(32) В посочения срок Комисията получи коментари от две държави членки, по-конкретно от Чешката република и Кралство Белгия. И двете държави членки посочиха, че нямат коментари във връзка с уведомлението. След публикуването на известието в Официален вестник не бяха получени коментари.

(33) В своето решение, нотифицирано на 29 януари 2020 г. ([6]), в съответствие с член 114, параграф 6, трета алинея от ДФЕС и с оглед на сложността на въпроса, както и на факта, че при едно удължаване няма да възникнат отрицателни последствия за човешкото здраве, Комисията счете за оправдано удължаването на срока, посочен в член 114, параграф 6, първа алинея от ДФЕС, с допълнителен период от шест месеца, който изтича на 10 август 2020 г. Тъй като сложността на въпроса беше свързана с условията за допустимост, Комисията си запази правото да се произнесе по допустимостта на уведомлението.

([4]) Avis de l'Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail relatif a l'Exposition au cadmium (CAS № 7440-43-9), – Propositions de valeurs toxicologiques de référence (VTR) par ingestion, de valeurs sanitaires repères dans les milieux biologiques (sang, urine, …) et de niveaux en cadmium dans les matières fertilisantes et supports de culture permettant de maîtriser la pollution des sols agricoles et la contamination des productions végétales: https://www.anses.fr/fr/system/files/VSR2015SA0140.pdf

([5]) ОВ C 394, 21.11.2019 г., стр. 2.

([6]) РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА за удължаване на срока, посочен в член 114, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз, по отношение на нотифицираните от Словашката република на основание член 114, параграф 4 от ДФЕС национални разпоредби относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете (C(2020) 376 final).

2. **ОЦЕНКА**

2.1. **Допустимост**

(34) По силата на член 114, параграфи 4 и 6 от ДФЕС след приемането на мярка за хармонизиране дадена държава членка може да запази националните си разпоредби на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, ако тя уведоми Комисията за тези национални разпоредби и получи одобрение от Комисията за тях.

(35) Словашката република иска от Комисията да ѝ бъде разрешена дерогация, позволяваща предлагането на словашкия пазар единствено на фосфатни торове със съдържание на фосфорен пентаоксид (P_2O_5) най-малко 5 %, които съдържат не повече от 20 mg Cd/kg P_2O_5. В писмото си от 27 септември 2019 г. Словашката република пояснява, че нейното намерение е да запази дерогацията от пределно допустимата стойност, определена за кадмий във фосфатните торове — както за неорганични, така и органо-минерални торове.

(36) За да установи допустимостта на уведомлението, Комисията трябва да прецени дали въпросните нотифицирани национални разпоредби са мярка, съществувала преди и дерогираща нововъведеното правило за хармонизиране, и дали тя осигурява по-висока степен на защита.

2.1.1. *Относно предшестващото съществуване на нотифицираните национални разпоредби*

(37) За целите на тази оценка е важно да се вземе предвид особената сложност на конкретната ситуация.

(38) Първо, изчерпателният списък със строго определени видове ЕО торове, посочен в Регламент (ЕО) № 2003/2003, ще бъде заменен от коренно различен регулаторен режим. С Регламент (ЕС) 2019/1009 тези видове торове ще бъдат заменени с много по-широки категории торове, а обхватът на хармонизацията ще бъде разширен така, че да обхваща също продуктови категории, различни от торовете. С други думи, макар че Регламент (ЕС) 2019/1009 ще обхваща всички продукти, които преди са били хармонизирани с Регламент (ЕО) № 2003/2003, за някои категории торове, попадащи в неговия разширен обхват, той ще представлява първата мярка за хармонизиране в рамките на ЕС.

(39) Второ, независимо че с Регламент (ЕО) № 2003/2003 действително се хармонизират ЕО торовете, в него не се предвижда хармонизирана пределно допустима стойност за кадмий. С други думи, независимо че някои от торовете, към които са насочени нотифицираните национални разпоредби, вече са били предмет на мерки за хармонизиране, тези мерки за хармонизиране досега не са обхващали риска, който е предмет на нотифицираните национални разпоредби.

(40) Трето, Словашката република не е подала заявление за дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003 и понастоящем не прилага пределно допустима стойност за съдържанието на кадмий за ЕО торовете.

(41) Тази сложна ситуация повдига въпроса дали нотифицираните национални разпоредби биха могли да се считат за оставащи в сила и подлежащи на съобщаване на Комисията в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1009 предвид хармонизирането, въведено с Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(42) От друга страна, член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009 разширява действието на предшестващи дерогации от член 5 от Регламент (ЕО) № 2003/2003, така че да се обхване член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1009, и по този начин позволява съществуващи национални мерки, прилагани законно въз основа на уведомления съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС и решения на Комисията съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС по отношение на торове, попадащи в обхвата на предвиденото в Регламент (ЕО) № 2003/2003 хармонизиране, да се прилагат и за ЕС продукти за наторяване, които ще попаднат за пръв път в новия, разширен обхват на хармонизиране по силата на Регламент (ЕС) 2019/1009. Това също потвърждава, че Регламент (ЕС) 2019/1009 е продължение на хармонизирането, произтичащо от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(43) От друга страна, съображение 11 от Регламент (ЕС) 2019/1009 потвърждава, че перифразирайки член 114, параграф 4 от ДФЕС, законодателят е сметнал, че Регламент (ЕС) 2019/1009 следва да бъде взет предвид за целите на оценката съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС:

„Някои държави членки са въвели национални разпоредби, ограничаващи съдържанието на кадмий във фосфатните торове от съображения, свързани със защитата на човешкото здраве и околната среда. Ако държава членка счете за необходимо да запази тези национални разпоредби след приемането на хармонизирани пределно допустими стойности съгласно настоящия регламент и докато тези хармонизирани пределно допустими стойности не станат равни на или по-ниски от вече въведените на национално равнище пределно допустими стойности, тя следва да уведоми Комисията за тези разпоредби в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС. Освен това, в съответствие с член 114, параграф 5 от ДФЕС, ако държава членка счете за необходимо да въведе нови национални разпоредби,

като например разпоредби за ограничаване на съдържанието на кадмий във фосфатните торове, въз основа на нови научни доказателства, свързани със защитата на околната или работната среда поради специфичен проблем на тази държава членка, който е възникнал след приемането на настоящия регламент, тя уведомява Комисията за предвижданите мерки и за основанията за тяхното приемане. […]“

(44) Това тълкуване се подкрепя и от разликата в материалния обхват на Регламент (ЕО) № 2003/2003 и Регламент (ЕС) 2019/1009, като при замяната на Регламент (ЕО) № 2003/2003 с Регламент (ЕС) 2019/1009 не само се разширява обхватът, но и се въвежда напълно различен регулаторен режим.

(45) Може да се отбележи също, че в случаи в миналото, когато нова мярка за хармонизиране е замествала съществуваща мярка, Съдът на Европейския съюз („Съдът“) е посочвал само новоприетата мярка за хармонизиране като мярка, която следва да се вземе предвид за целите на оценката съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС ([7]).

(46) В заключение, тъй като Регламент (ЕС) 2019/1009 е мярката за хармонизиране, която следва да бъде взета предвид за целите на нотифицираните съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС национални разпоредби, Комисията следва да установи дали тези национални разпоредби са съществували преди посочения регламент, в съответствие с изискването на член 114, параграф 4 от ДФЕС.

(47) Четвърто, както Регламент (ЕС) 2019/1009, така и Регламент (ЕО) № 2003/2003 работят с незадължителен режим, както е описано по-горе, което означава, че националните правила могат да съществуват едновременно с правилата на ЕС за хармонизиране и в рамките на същия материален обхват, но само по отношение на продукти, които не се пускат на пазара въз основа на тези правила за хармонизиране. Нотифицираните национални разпоредби досега са се прилагали само за такива продукти, т.е. за торовете, посочени в съображение 17 по-горе като „национални торове“. Поради това прилагането понастоящем на нотифицираните национални разпоредби за такива национални торове е законосъобразно, тъй като правилата за хармонизация не са задължителни за лицето, което пуска торовете на пазара. Словашката република обаче възнамерява сега да прилага същите нотифицирани национални разпоредби като дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009, независимо че те не са били прилагани като дерогация от Регламент (ЕО) № 2003/2003.

(48) В този сложен сценарий възниква въпросът дали уведомлението, направено от Словашката република, може да се счита за запазване на националните разпоредби за целите на член 114, параграф 4 от ДФЕС или по-скоро за въвеждане на национални разпоредби след приемането на мярката за хармонизиране в съответствие с член 114, параграф 5 от ДФЕС.

(49) Като начало може да се отбележи, че нотифицираните национални разпоредби са в сила в сегашния си вид от 2005 г. Следователно те са били в сила по време на изготвянето на Регламент (ЕС) 2019/1009 и го предхождат. Следователно Словашката република не подава заявление за въвеждане на национални разпоредби след приемането на мярката за хармонизиране, какъвто би бил случаят с уведомление по член 114, параграф 5 от ДФЕС.

(50) От друга страна, може да се постави въпросът дали нотифицираните национални разпоредби ще бъдат запазени по смисъла на член 114, параграф 4 от ДФЕС, тъй като в настоящото си състояние нотифицираните национални разпоредби не се прилагат по отношение на ЕО торовете. Словашката република обаче възнамерява да прилага нотифицираните национални разпоредби и по отношение на ЕС продукти за наторяване. За тази цел е необходимо изменение на словашкото законодателство.

(51) За да се определи дали нотифицираните национални разпоредби са мерки, които са предварително съществуващи по смисъла на член 114, параграф 4 от ДФЕС, независимо че ще трябва да бъдат леко адаптирани, за да бъдат включени ЕС продуктите за наторяване, като същевременно ЕО торовете останат изключени, е важно да се разбере предназначението на разграничаването, което се прави с разпоредбите в параграф 4 и параграф 5 от член 114 от ДФЕС.

(52) Това разграничаване е било предмет на съдебната практика на Съда. В дело C-3/00 Дания/Комисия, по отношение на член 95 от Договора за създаване на Европейската общност, съответстващ на член 114 от ДФЕС, Съдът е заключил следното:

„Разликата между двете ситуации, предвидени в член 95, се състои в това, че в първата ситуация националните разпоредби предшестват мярката за хармонизиране. Следователно те са известни на законодателния орган на Общността, но той не може или не желае да се ръководи от тях за целите на хармонизирането. Затова се счита за приемливо държавата членка да поиска нейните правила да останат в сила. За тази цел изискването на ДФЕС е такива национални разпоредби да са обосновани на основание значими нужди, посочени в член 30 от Договора или свързани със защитата на околната или работната среда. За разлика от това във втората ситуация приемането на ново национално законодателство е по-вероятно да възпрепятства хармонизирането. По дефиниция институциите на Общността не биха могли да вземат под внимание националния текст при изготвянето на мярката за хармонизиране. В такъв случай изискванията, посочени в член 30 от Договора, не се вземат предвид и се приемат само съображения,

([7]) Дело C-360/14 P, *Германия/Комисия*.

свързани със защитата на околната или работната среда, при условие че държавата членка представи нови научни доказателства и че необходимостта от въвеждане на нови национални разпоредби е резултат от специфичен проблем на тази държава членка, който е възникнал след приемането на мярката за хармонизиране.“ ([8])

(53) В светлината на цитираната съдебна практика следва да се счита, че целта на разграничаването между параграф 4 и параграф 5 на член 114 от ДФЕС е да се наложат по-строги изисквания за обоснованост в случаите, в които е по-вероятно хармонизирането да бъде възпрепятствано, тъй като въпросната национална разпоредба не е била известна на законодателя по времето на изготвянето на мярката за хармонизиране.

(54) Както вече беше установено, нотифицираните национални разпоредби са в сила в сегашния си вид от 2005 г. Следователно те са били в сила по време на изготвянето на Регламент (ЕС) 2019/1009 и го предхождат.

(55) Освен това от оценката на въздействието, съпътстваща предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на правила за предоставяне на пазара на продукти за наторяване с маркировката „CE“ ([9]), е видно, че нотифицираните национални разпоредби са били известни на законодателния орган на Съюза по време на изготвянето на Регламент (ЕС) 2019/1009. Поради това нотифицираните национални разпоредби следва да се считат за предварително съществуващи по смисъла на член 114, параграф 4 от ДФЕС.

(56) Както е отбелязано по-горе, Регламент (ЕС) 2019/1009 се счита за съответната мярка за хармонизиране за целите на тази конкретна оценка. Ето защо нотифицираните национални разпоредби следва да се оценяват в контекста на този регламент. Остава да се провери дали нотифицираните национални разпоредби представляват дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009 и дали са по-строги от предвидените в него разпоредби.

2.1.2. *Относно строгостта на нотифицираните национални разпоредби във връзка с Регламент (ЕС) 2019/1009*

(57) Докато пределно допустимата стойност за съдържанието на кадмий във фосфатните торове, посочена в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в част II от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, от която нотифицираните национални разпоредби се отклоняват, е определена на 60 mg/kg P_2O_5, с нотифицираните национални разпоредби се определя пределно допустима стойност от 20 mg/kg P_2O_5 за съдържанието на кадмий. Ясно е следователно, че нотифицираните национални разпоредби се отклоняват от разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1009 и са по-строги от тях.

(58) С оглед на изложеното по-горе могат да се направят следните заключения: 1) Нотифицираните национални разпоредби предхождат мярката за хармонизиране и са били известни на законодателя при изготвянето на мярката за хармонизиране, а именно Регламент (ЕС) 2019/1009. Затова те следва да се считат за предварително съществуваща мярка по смисъла на член 114, параграф 4 от ДФЕС; и 2) Нотифицираните национални разпоредби, отклоняващи се от точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в част II от приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, са по-строги от тези в Регламент (ЕС) 2019/1009.

(59) Поради това Комисията счита, че представеното от Словашката република уведомление е изцяло допустимо по силата на член 114, параграф 4 от ДФЕС.

2.2. **Оценка по същество**

(60) Съгласно член 114, параграф 4 и член 114, параграф 6, алинея първа от ДФЕС Комисията трябва да се увери, че са спазени всички условия, предвидени в същия член, които позволяват дадена държава членка да запази националните си разпоредби чрез дерогация от мярка на Съюза за хармонизиране.

(61) Комисията трябва по-специално да установи дали нотифицираните национални разпоредби са на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда, и дали не надхвърлят необходимото за постигане на преследваните законни цели. Освен това когато Комисията прецени, че националните разпоредби отговарят на горепосочените условия, тя трябва съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС да установи дали тези национални разпоредби представляват средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между държавите членки и дали препятстват функционирането на вътрешния пазар или не.

([8]) C-3/00 *Дания/Комисия*, т. 58. Потвърдено допълнително напр. в T-234/04 *Кралство Нидерландия/ Комисия*, т. 58, съединени дела T-366/03 и T-235/04 *Land Oberösterreich и Австрия/Комисия*, т. 62, и C-512/99 *Германия/Комисия*, т. 41.

([9]) Вж. оценката на въздействието към предложението на Комисията, специално посветена на пределно допустимата стойност за кадмий, SWD(2016) 64 final, Част 2/2; https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-64-F1-EN-MAIN-PART-2.PDF; вж. по-специално страници 5, 6, 25, 28, 29 и 32 и приложение I.

(62) С оглед на срока, въведен с член 114, параграф 6 от ДФЕС, когато проучва дали нотифицираните съгласно член 114, параграф 4 от ДФЕС национални мерки са оправдани, Комисията трябва да приеме като изходна точка обосновката, представена от уведомяващата държава членка. Усилията по доказване са задължение на държавата членка заявител, която желае да запази националните си мерки.

(63) Когато обаче Комисията разполага с информация, в светлината на която може да се окаже необходимо да бъде преразгледана мярката на Съюза за хармонизиране, от която националните разпоредби се отклоняват, Комисията може да вземе предвид тази информация при оценката на нотифицираните национални разпоредби.

2.2.1. *Позиция на Словашката република*

(64) Позицията на Словашката република по отношение на съдържанието на кадмий във фосфатните торове с най-малко 5 % P_2O_5 е мотивирана от дългосрочната защита на почвата и следващата от това защита на човешкото здраве и от защитата на околната среда.

(65) В своето уведомление до Комисията Словашката република анализира очаквания ефект от използването на пределно допустимата стойност 60 mg/kg P_2O_5, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009, на своята национална територия. Тази пределно допустима стойност буди сериозни опасения във връзка с опазването на човешкото здраве и околната среда. Кадмият се определя като канцерогенно вещество, класифицирано като един от най-токсичните елементи. Той се абсорбира лесно от растенията и по този начин попада в хранителната верига. Затова Словашката република подчертава необходимостта от намаляване на допълнителната експозиция на кадмий, постъпващ в тялото с храната.

(66) Освен проблемите, свързани с човешкото здраве, Словашката република представя и обосновки, които са свързани със защитата на околната среда и дългосрочната защита на почвите в страната, които в повечето случаи са киселинни или изключително киселинни и поради това са по-уязвими по отношение на натрупването на кадмий и се нуждаят от по-висока степен на защита.

(67) В обосновката си Словашката република се позовава на редица проучвания, които свързват натрупването на кадмий в човешкото тяло с редица здравни проблеми, като например неблагоприятно въздействие върху сърцето, белите дробове, костите, половите жлези и особено върху бъбреците, както и с остеопорозата ([10]). По подобен начин Словашката република се позовава също на различни източници във връзка с натрупването на кадмий в почвата ([11]). Тези източници подкрепят тезата, че съществува пряка връзка между натрупването на кадмий в почвата, неизбежното навлизане в храните и фуражите и неблагоприятните последици за човешкото здраве.

(68) В тези източници се твърди по-конкретно, че коефициентът на пренос на кадмий от почвата в растенията зависи в голяма степен от киселинността на почвата, като рискът е най-голям при киселинните почви. Колкото по-голяма е киселинността на почвата, толкова повече кадмий постъпва в растенията (дори и при сравнително ниско съдържание на кадмий), а оттам — толкова по-бързо и в по-големи количества — в хранителната верига.

(69) Тъй като кадмият е неразградим замърсител, той се задържа в почвата от 75 до 380 години и няма механизми за намаляване на неговата концентрация. Напротив, тя се повишава, тъй като той е много по-малко подвижен в почвата, отколкото във въздуха или водата. Той се свързва силно с органични вещества в повърхностните слоеве на почвата. Основните фактори, определящи подвижността на кадмия в почвата, са киселинността на почвата, съдържанието на хумус и на водоразтворими органични вещества, наличието на оксихидроксиди и конкурентни йони и значителната влажност.

(70) Повече от 70 % от земеделските земи в Словакия са киселинни или изключително киселинни. В контекста на оценката на подвижността на кадмия в системата на почвата, това е следователно много отрицателен и значителен фактор.

([10]) Например WEXLER P., 1999 г.: Енциклопедия на токсикологията. Academic Press, 1999 г., Министерство на предприемачеството и иновациите, Швеция. Позиция на Швеция относно рисковете за човешкото здраве, дължащи се на кадмий, N2016/02227/JM, 14 септември 2016 г.

([11]) Čurlík J., 2012 г.: Potenciálne toxické stopové prvky a ich distribúcia v pôdach Slovenska [Потенциално токсични микроелементи и тяхното разпространение в почвите на Словакия]. Факултет по естествени науки, Университет „Комениус“, Братислава, стр. 285—287, (Čurlík, 2012). ОИСР, 1994 г.: Кадмий. Монография за намаляване на риска № 5. Дирекция „Околна среда“ на ОИСР, Париж и Christensen, J. B., Haung, P. M., 1999 г.: Solid phase cadmium and the reaction of aqueous cadmium with soil surfaces (Кадмий в твърдо състояние и реакция на разтворен във вода кадмий с повърхностния слой на почвата) в McLaughlin, M. J., Singh, B.r. (eds) Cadmium and plants (Кадмий и растения). Kluwer Acad. Publ. London. стр. 65—96.

(71) Освен че са силно киселинни, почвите в Словакия също така стават все по-бедни на органичните вещества. Редовен и достатъчен прием на органични вещества от почвата може да се постигне чрез наторяване с органични торове, тясно свързани със животновъдството. Съдържанието на органичен въглерод и качеството на органичните вещества в словашките земеделски почви са се променили значително от 1990 г. насам, когато е започнал да намалява броят на селскостопанските животни. В рамките на ЕС Словашката република е една от страните с най-малък брой животински единици на хектар. Това е още една причина защо е толкова важно да не се допуска увеличаване на нивата на кадмия в почвите в Словакия.

(72) Освен това Словашката република подчертава, че преустановяването или ограничаването на навлизането на кадмий от фосфатни торове в земеделска земя е от голямо значение, тъй е установено, че в някои от нейните почви има високи концентрации на кадмий, дължащи се на редица фактори, вариращи от естествен геохимичен състав, атмосферни отлагания или предишни промишлени дейности в близост до тези райони. В земеделските райони концентрацията на кадмий има предимно антропогенен произход и се дължи в голяма степен на използването на фосфатни торове. Поради това упражняването на допълнителен натиск върху почвата в посочените по-горе райони чрез използването на фосфатни торове е нежелателно и би могло да доведе до неблагоприятни последици за човешкото здраве.

(73) Преобладаващата част от фосфатните торове на словашкия пазар са ЕО торове. Въпреки това по-голямата част от ЕО торовете на словашкия пазар имат съдържание на кадмий под 20 mg/kg P_2O_5. Словашката република е загрижена, че независимо от факта, че 95 % от внасяните торове вече отговарят на бъдещата пределно допустима стойност от 60 mg/kg P_2O_5, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009, в Словакия има области, където съдържанието на кадмий се увеличава както в почвата, така и в селскостопанските продукти. В резултат на това вече се е увеличило съдържанието на кадмий в храните за кърмачета. Наред с това Словашката република е загрижена, че това ще промени модела на вноса в бъдеще и ще доведе до значително увеличаване на предлагането на пазара на продукти със съдържание на кадмий по-високо от 20 mg/kg P_2O_5, което от своя страна ще предизвика допълнително натрупване на кадмий в почвата и следователно пренос в хранителната верига.

(74) Накрая Словашката република посочва, че в страната няма производители на фосфатни торове, което означава, че не са оправдани опасенията, че поисканата дерогация би могла да бъде от полза за националните производители.

2.2.2. *Оценка на позицията на Словашката република*

2.2.2.1. Обосновка на основание значими нужди, посочени в член 36 от ДФЕС или отнасящи се до защитата на околната или работната среда

(75) Нотифицираните национални разпоредби имат за цел да се постигне по-високо равнище на защита на човешкото здраве и на околната среда, отколкото предвиденото в Регламент (ЕС) 2019/1009 по отношение на експозицията на кадмий, като се предотврати по-нататъшното натрупване на кадмий в почвата. Средствата за постигане на тази цел са да се запази по-ниската максимална пределно допустима стойност на кадмий във фосфатните торове със съдържание най-малко 5 % P_2O_5 (в масови единици) в сравнение с хармонизираната пределно допустима стойност, определена в Регламент (ЕС) 2019/1009.

(76) По отношение на защитата на човешкото здраве следва да се отбележи, че за хората кадмият е несъществен и токсичен елемент, който не е полезен и за растенията и животните. По-конкретно съгласно Регламент (ЕО) 1272/2008 ([12]) кадмиевият оксид е класифициран като канцерогенно вещество, категория 2.

(77) Наличието на кадмий в растенията и поемането на кадмий с храната може да има неблагоприятни последици за човешкото здраве в дългосрочен план. Освен това, веднъж попаднал в човешкото тяло, кадмият се задържа ефикасно и натрупва в него през целия човешки живот. ([13])

(78) Кадмият може да увреди бъбреците и причинява повишено отделяне на белтък в урината. Продължителността и равнището на експозиция на кадмий определя тежестта на въздействието. Увреждането на скелета е друго критично последствие от хроничната експозиция на кадмий при нива малко по-високи от тези, при които отделянето на белтък в урината би било ранен показател. Кадмият се натрупва главно в черния дроб и в бъбреците, изхвърлянето му става бавно и той може да остане в човешкото тяло в продължение на десетилетия.

([12]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

([13]) Вж. научния доклад на Европейския орган за безопасност на храните относно експозицията на кадмий чрез храната в „Европейското население през 2012 г.“, публикуван на адрес: https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/2551.pdf, *EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ)* 2012 г., 10(1).

(79) Експозицията на населението на кадмий се осъществява по многобройни канали, включително чрез тютюнопушене. За непушачите храната представлява преобладаващият източник за прием на кадмий. Кадмият е токсичен главно за бъбреците, но може да причини и деминерализация на костите и статистически се свързва с повишен риск от рак на белите дробове, ендометриума, пикочния мехур и гърдата ([14]). Също така рисковете за здравето не могат да се изключат за пълнолетни пушачи и хора с изчерпани запаси на желязо в тялото и/или живеещи в близост до промишлени източници на кадмий ([15]).

(80) В допълнение към въздействията върху човешкото здраве по-нататъшното натрупване на кадмий в почвите може да повлияе отрицателно върху почвеното биоразнообразие и следователно върху функциите на почвата (напр. разграждането на органичните вещества), както и върху качеството на подпочвените води чрез просмукване в почвите. Както токсичността, така и бионаличността на кадмий се влияят от характеристиките на почвата. Подвижността и бионаличността на кадмия са по-високи в по-киселинните почви и по-ниски в варовиковите/варовитите почви. Като се има предвид, че: 1) приблизително 70 % от земеделските почви в Словакия са киселинни или изключително киселинни; 2) словашките земеделски почви стават все по-бедни на органични вещества поради малкия брой животни в Словакия; и 3) словашките почви вече са силно замърсени с кадмий поради различните фактори, описани по-горе, можем да заключим, че съществува специфична за тази държава членка ситуация, което я прави особено уязвима по отношение на натрупването на кадмий в почвите.

(81) В своята резолюция от 25 януари 1988 г. ([16]) Съветът вече изрази своята загриженост относно рисковете за човешкото здраве и околната среда, свързани с кадмия. Съветът подчерта колко е важно да се намали въвеждането на кадмий в почвите от всички източници, включително дифузни (напр. утаявания на замърсители от атмосферата, фосфатни торове, утайка от пречистване на отпадъчни води и т.н.), освен друго, чрез „подходящи мерки за контрол на съдържанието на кадмий във фосфатни торове, основани на подходяща технология, която не изисква прекомерни разходи, и като се отчитат условията на околната среда в различните региони на Общността.“

(82) През 2002 г. Научният комитет по рисковете за здравето и околната среда заключи, че пределно допустима стойност от 40 mg/kg P_2O_5 или повече би довела до натрупване на кадмий в повечето почви в Европейския съюз. За разлика от това пределно допустима стойност от 20 mg/kg P_2O_5 или по-малко не се очаква да доведе до натрупване в почвите в дългосрочен план, през следващите 100 години, ако не се вземат предвид останалите източници на кадмий.

(83) В съображение 15 от Регламент (ЕО) № 2003/2003 вече бе оповестено намерението на Комисията да се заеме с проблема относно неумишленото съдържание на кадмий в минералните торове.

(84) В предложението си за Регламент (ЕС) 2019/1009 ([17]) въз основа на наличните научни данни при оценка на въздействието Комисията заключи, че металният кадмий и кадмиевият оксид като цяло могат да представляват сериозен риск за здравето. Тя предложи да бъде определена пределно допустима стойност от 60 mg/kg P_2O_5 във фосфатните торове и тази стойност постепенно да се намали до 20 mg/kg P_2O_5 в рамките на 12 години след началото на прилагането на новия регламент.

(85) Освен това е налице общо съгласие за това, че кадмият в торовете без съмнение е най-важният път за постъпване на кадмий в почвата и в хранителната верига ([18]). В Регламент (ЕС) 2019/1009 е определена пределно допустима стойност от 60 mg/kg P_2O_5, която да се прилага от 16 юли 2022 г. По-голямата част от торовете, предлагани на европейския пазар, вече отговарят на тази пределно допустима стойност. Въпреки че въвеждането на тази пределно допустима стойност е стъпка в правилната посока, въз основа на наличните научни данни може да се заключи, че не е вероятно това да намали значително натрупването на кадмий в почвите в дългосрочен план.

(86) Тъй като необходимостта от по-амбициозна хармонизирана пределно допустима стойност за кадмий във фосфатните торове в бъдеще се признава, в Регламент (ЕС) 2019/1009 е предвидено задължение Комисията да преразглежда тези стойности с цел намаляване, ако това е осъществимо.

(87) Въз основа на горното трябва да се отчете, че определената в нотифицираните национални разпоредби пределно допустима стойност е обоснована от необходимост да се защитят здравето и животът на хората и околната среда.

([14]) *EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ)* 2012 г., 10(1).

([15]) Доклад за ЕС за оценка на риска във връзка с кадмий и кадмиев оксид, цитиран в SWD(2016) 64 final, стр. 11.

([16]) ОВ C 30, 4.2.1988 г., стр. 1.

([17]) COM/2016/0157 final — 2016/084 (COD).

([18]) Вж. изследването *Revisiting and updating the effect of phosphate fertilizers to cadmium accumulation in European agricultural soils [Преразглеждане на влиянието на фосфатните торове за натрупването на кадмий в земеделските почви в Европа и най-нови данни]* от Erik Smolders и Laetitia Six, възложено от сдружението Fertilizers Europe през 2013 г., публикувано на адрес: http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_168_rd_en.pdf.

2.2.2.2 Отсъствие на произволна дискриминация, прикрити ограничения на търговията между държавите членки или пречки за функционирането на вътрешния пазар

а) Отсъствие на произволна дискриминация

(88) Съгласно член 114, параграф 6 от ДФЕС от Комисията се изисква да установи дали запазването на нотифицираните мерки не е средство за произволна дискриминация. Според съдебната практика на Съда ([19]), за да няма дискриминация, сравними ситуации не трябва да се третират по различни начини и различни ситуации не трябва да се третират по един и същи начин, освен ако това не е обективно оправдано. Отсъствието на дискриминация означава, че националните ограничения върху търговията не могат да се използват така, че да създават дискриминация по отношение на стоки с произход от други държави членки.

(89) Словашката република посочи, че понастоящем в Словакия няма производство на фосфатни торове. Освен това Комисията отбелязва, че в случай че такова производство бъде установено в Словакия в бъдеще, нотифицираните национални разпоредби при всички случаи ще се прилагат както за националните продукти, така и за продуктите, произведени в други държави членки. Може да се заключи, че нотифицираните национални разпоредби не са средство за произволна дискриминация, поради отсъствието на данни за обратното.

б) Отсъствие на прикрити ограничения на търговията

(90) Национални мерки, които предвиждат по-строги условия за пускането на продукти на пазара отколкото определените от законодателството на Съюза, обикновено представляват пречка пред търговията. Това е така, понеже в резултат от националните разпоредби се очаква някои от продуктите, законно пуснати на пазара в останалата част на Съюза, да не бъдат пуснати на пазара във въпросната държава членка. Предпоставките, посочени в член 114, параграф 6, имат за цел да не се допускат ограничения, основани на критериите, изложени в параграфи 4 и 5 от същия член, които да бъдат налагани по неприемливи причини, като в действителност представляват икономически мерки за възпрепятстване на вноса на продукти от други държави членки, тоест средство за индиректна защита на националното производство ([20]).

(91) Тъй като с нотифицираните национални разпоредби се налага също по-строга пределно допустима стойност за съдържанието на кадмий във фосфатни торове, които важат и за стопански субекти, установени в други държави членки, в хармонизирана в друго отношение област, възможно е те да представляват прикрито ограничение на търговията или да препятстват функционирането на вътрешния пазар.

(92) При липсата на доказателства, че националните разпоредби представляват фактически мярка, предназначена да защити националното производство, може да се заключи, че те не са прикрито ограничение на търговията между държавите членки. Затова на Комисията остава да прецени дали нотифицираните национални разпоредби представляват пречка за функционирането на вътрешния пазар.

в) Отсъствие на пречки за функционирането на вътрешния пазар

(93) Член 114, параграф 6 от ДФЕС изисква от Комисията да установи дали запазването на нотифицираните мерки представлява пречка за функционирането на вътрешния пазар или не. Условието не може да се тълкува като изключващо възможността за одобрение на национални мерки, които е вероятно да засегнат функционирането на вътрешния пазар. Всъщност всяка национална мярка, отклоняваща се от мярка за хармонизиране, насочена към създаването и функционирането на вътрешния пазар, по същество представлява мярка, която може да засегне вътрешния пазар. Следователно, за да не стане уредената в член 114 от ДФЕС процедура безпредметна, понятието „пречка за функционирането на вътрешния пазар“ трябва да се тълкува в контекста на член 114, параграф 6 от ДФЕС като непропорционално въздействие по отношение на преследваната цел ([21]).

([19]) Напр. C-492/14, *Essent Belgium*, стр. 80; Решение на Комисията (ЕС) 2018/702 от 8 май 2018 г. относно нотифицираните от Дания национални разпоредби относно добавянето на нитрити в някои месни продукти, параграф 52 (ОВ L 118, 14.5.2018 г., стр. 7); Решение на Комисията 2006/348/ЕО от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Финландия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, параграф 38 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 25); Решение на Комисията 2006/347/ЕО от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Кралство Швеция съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, параграф 39 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 19); Решение на Комисията 2006/349/ЕО от 3 януари 2006 г. относно националните разпоредби, нотифицирани от Република Австрия съгласно член 95, параграф 4 от ДФЕС относно максимално допустимото съдържание на кадмий в торовете, параграф 39 (ОВ L 129, 17.5.2006 г., стр. 31).

([20]) Решение (ЕС) 2018/702, параграф 54, Решение 2006/348/ЕО, параграф 40, Решение 2006/347/ЕО, параграф 41, Решение 2006/349/ЕО, параграф 41.

([21]) Решение (ЕС) 2018/702, параграф 55, Решение 2006/348/ЕО, параграф 42, Решение 2006/347/ЕО, параграф 43, Решение 2006/349/ЕО, параграф 43.

(94) При преценката дали нотифицираните национални разпоредби са подходящи и необходими за постигането на преследваната от тях цел е необходимо да се вземат под внимание няколко фактора. Комисията трябва да оцени дали нивото на защита, произтичащо от пределно допустимата стойност за кадмий, определена в нотифицираните национални разпоредби, е по-високо от осигуряваното от хармонизираната мярка и е ефективно по отношение на опазването на здравето и живота на хората, от една страна, и на околната среда, от друга.

(95) С нотифицираните национални разпоредби се цели да се защитят човешкото здраве и околната среда, като се предотвратява натрупването на кадмий в почвата. В своето уведомление до Комисията Словашката република обосновава необходимостта от дерогацията, като се позовава на специфичните обстоятелства, свързани с високата киселинност и ниското съдържание на органични вещества на словашките земеделски почви, както и на следващите от това отрицателни последици за равнищата на кадмий в почвата и здравето на населението на страната. Приблизително 70 % от земеделските почви в Словакия са киселинни или изключително киселинни, а много от тях стават все по-бедни на органични вещества, което води до ситуация, специфична за тази държава членка и я прави особено уязвима по отношение на натрупването на кадмий в почвите.

(96) В допълнение максималната пределно допустима стойност от 20 mg/kg P_2O_5 или по-малко за концентрацията на кадмий в торовете се счита за ефективно средство за избягване на дългосрочното натрупване на кадмий в почвата за период от 100 години.

(97) Като се вземат предвид и елементите, свързани със специфичната ситуация в Словашката република, нотифицираните национални разпоредби могат да се считат за необходими за постигане на преследваните чрез тях цели.

(98) Освен това Словашката република заявява, че по-голямата част от торовете на пазара имат съдържание на кадмий под границата от 20 mg/kg P_2O_5, въпреки че понастоящем това не се изисква за ЕО торове. Следователно определянето на пределно допустима стойност от 20 mg/kg P_2O_5 няма да причини значителни смущения на пазара.

(99) Прилагането на други мерки, като например ограничения за употребата, би било много трудно за контролиране на практика и би могло да не постигне преследваната цел. Комисията счита, че запазването на нотифицираните национални мерки не е непропорционално и не представлява пречка за функционирането на вътрешния пазар по смисъла на член 114, параграф 6 от ДФЕС.

(100) С оглед на този анализ Комисията смята, че условията по отношение на отсъствието на пречки за функционирането на вътрешния пазар са изпълнени.

2.2.2.3. Ограничение във времето

(101) За да се гарантира, че националната мярка и потенциалната пречка за функционирането на вътрешния пазар се ограничават до изрично необходимото за постигане на преследваните от Словашката република цели, националната дерогация следва да бъде ограничена във времето. Тя ще престане да бъде необходима, ако в бъдеще хармонизираната пределно допустима стойност бъде определена на равнището на пределно допустимата стойност на Словакия или по-ниско.

(102) Хармонизираната пределно допустима стойност може да се определи на равнището на пределно допустимата стойност на Словакия или по-ниско единствено чрез решение на Европейския парламент и на Съвета въз основа на предложение на Комисията, например в контекста на прегледа, предвиден в член 49, точка б) от Регламент (ЕС) 2019/1009. По тази причина срокът, за който се предоставя дерогацията, следва да не се ограничава от настоящото решение до определена дата, а да се обвърже с такова бъдещо решение на законодателя.

(103) Това е в съответствие с член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/1009, който предвижда, че дерогации от Регламент (ЕО) № 2003/2003 във връзка със съдържанието на кадмий, предоставени в съответствие с член 114, параграф 4 от ДФЕС, може да продължат да се прилагат до момента, в който на равнището на Съюза започнат да се прилагат хармонизирани пределно допустими стойности за съдържание на кадмий във фосфатните торове, равни на или по-ниски от националните пределно допустими стойности.

(104) Поради това одобрението за нотифицираните национални разпоредби следва да се прилага до момента, в който на равнището на Съюза започне да се прилага ревизирана хармонизирана пределно допустима стойност, равна на или по-ниска от пределно допустимата стойност на Словакия.

3. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(105) Предвид гореизложеното следва да се заключи, че представеното на 9 август 2019 г. от Словашката република уведомление относно запазването на нейните национални разпоредби, представляващи дерогация от Регламент (ЕС) 2019/1009, е допустимо.

(106) Освен това Комисията счита, че нотифицираните национални разпоредби:

— отговарят на нуждите на основание опазване на човешкото здраве и околната среда;

— съответстват на преследваните цели;

— не са средство за произволна дискриминация;

— не представляват прикрито ограничение на търговията между държавите членки.

(107) Затова Комисията счита, че нотифицираните национални разпоредби могат да бъдат одобрени,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Нотифицираните от Словашката република съгласно член 114, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз и отклоняващи се от Регламент (ЕС) 2019/1009 национални разпоредби по отношение на съдържанието на кадмий във фосфатни торове, т.е. забраната за пускане на словашкия пазар на фосфатни торове със съдържание най-малко 5 % (в масови единици) P_2O_5, посочени в точка 3, буква а), подточка ii) от ПФК 1(B) и в точка 2, буква а), подточка ii) от ПФК 1(C)(I) в приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1009, при които съдържанието на кадмий надвишава 20 mg/kg P_2O_5, се одобряват до момента, в който на равнището на Съюза започне да се прилага ревизирана хармонизирана пределно допустима стойност, равна на или по-ниска от пределно допустимата стойност на Словакия.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Словашката република.

Съставено в Брюксел на 6 август 2020 година.

За Комисията
Thierry BRETON
Член на Комисията